

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ο ΜΕΣΙΤΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ.

Ο ΜΟΝΟΓΕΝΗΣ.

«Τίς οὗτος» ; — 'Ο Λόγος, Θεός. — 'Ο ΜΟΝΟΓΕΝΗΣ τοῦ 'Ιεχωβά. — Ἡ μαρτυρία τῶν Γραφῶν. — «'Ὅς πλούσιος ὢν». — Πρὶν «'Αβραάμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμι» — «'Ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος». — «'Ὁ 'Ιεχωβά μὲ εἶχεν ἐν τῇ ἀρχῇ». — «'Ὁ Λόγος ἐγένετο σὰρξ». — Οὐχὶ ἐνεδαρκώθη. — Ἐταπείνωσεν ἑαυτόν. — «Αὐτὸς δι' ἡμᾶς ἐπτώχευσε, πλούσιος ὢν». — Οὐδεμία προσποίησις εἰς τὴν τοιαύτην μαρτυρίαν. — Ἡ πολιτεία ἡ διαγωγή τοῦ Κυρίου ἡμῶν οὐχὶ ἀπατηλή. — 'Ὁδῖος, ἄκακος, ἁμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν.

«Εἰς Θεός, εἰς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον». — Α'. Τιμοθ. β'. 5, 6.

ΚΑΘ' ἩΝ ΑΝΑΛΟΓΙΑΝ ἐκτιμῶμεν τὸ ἔργον τῆς ἐξελεώσεως καὶ καταλλαγῆς, — τὴν πρὸς τὸν Θεὸν συνδιαλλαγὴν ἡμῶν καὶ τὴν ὑπὲρ ἁμαρτίας θυσίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιτελέσθη ἡ συνδιαλλαγή αὕτη — κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν θέλομεν ἐκτιμήσει ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ὁ Οὐράνιος Πατὴρ προέθετο νὰ εἶναι ὁ ἰλασμός περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὁ Ἀποκαταστάτης καὶ Ζωοδότης ἡμῶν. Ἐντεῦθεν, προσερχόμενοι εἰς ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος, Τίς ἐστὶν ὁ Μέγας οὗτος, τὸν ὁποῖον Ἰεχωβά ὁ Θεὸς ἐτίμησε τόσον ἐξόχως, καὶ ὅστις, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, εἶναι ὁ Λυτρωτὴς καὶ Σωτὴρ ἡμῶν ; ἀρμόζει, ἐν πρώτοις, ὅπως κατανοήσωμεν καὶ ἀναγνωρίσωμεν τὴν ἰδίαν ἡμῶν ἄγνοιαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ὡς ἐπίσης τὴν ἀναρμοδιότητα ἡμῶν ὅπως καταλήξωμεν εἰς συμπέρασμα ἐπὶ τούτου ἄλλως, ἢ ὡς ὁ θείος Λόγος θέλει διδάξει καὶ ὁδηγήσει ἡμᾶς. Κατὰ δεύτερον δὲ ἐπιβάλλεται ἡμῖν ἐπίσης ὅπως, εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐρεῦνης ἡμῶν

καὶ ἐξειάσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐνθυμηθῶμεν τὴν ἐπ' αὐτοῦ μαρτυρίαν τοῦ Ἀποστόλου περὶ τῆς μεγαλειότητος τοῦ Μεσίτου αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰς αὐτὸν ὀφειλομένης τιμῆς. « Διό, λέγει, καὶ ὁ Θεὸς Αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ». Εἶναι δ' ἐπίσης γεγραμμένον ὅτι, « ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν Υἱόν, καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα ». — Φιλιπ. β'. 9. Ἰωάν. ε. 23.

Ἐρευνῶντες τὰς Γραφὰς ἐπιμελῶς ὅπως διευκρινήσωμεν τὰ αὐταὶ λέγουσι, καὶ τὶ δὲν λέγουσι περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, εὐρίσκομεν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν λίαν σαφῆ, ἐναρμόνιον καὶ ἱκανοποιητικὴν. Θὰ ἐκθέσωμεν, ὅθεν, ἐν πρώτοις συνοπτικῶς, τὶ εὐρίσκομεν ὅτι εἶναι ἡ Γραφικὴ ἐπὶ τούτου διδασκαλία, τὰς ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀποδείξεις θέλομεν παραθέσει κατωτέρω. Καὶ δὴ :

(1) Ὁ Λυτρωτὴς ἡμῶν προὔπηρχεν ὡς πνευματικὴ ὑπόστασις, πρὶν ἢ γείνη σὰρξ καὶ σκηνώσῃ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

(2) Κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, ὡς ἐπίσης καὶ μετὰ ταῦτα, ἦν δεόντως γνωστὸς ὡς « Θεός » — δυνατὸς ἰσχυρός. Ὡς ἀρχων ἢ πρῶτος τῶν ἀγγέλων, καὶ δεύτερος μετὰ τὸν Πατέρα ἦν γνωστὸς ὡς Ἀρχάγγελος (ὑπέρτατος ἄγγελος, ἢ ἀγγελιαφόρος), τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα, Μιχαήλ, σημαίνει, ὅστις ὡς Θεός, ἢ ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ.

(3) Ὡς δὲ ἦν ὁ ὕψιστος καὶ ὑπέρτατος ὅλης τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ Ἰεχωβά, οὕτως ἐπίσης ἦν ὁ πρῶτος, ὁ ἀμέσως παρὰ Θεοῦ γεννηθεὶς, « ὁ μονογενής » ἀκολουθῶν δὲ αὐτός, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἰεχωβά, ἐξασκῶν τὴν δύναμιν τοῦ Ἰεχωβά καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ἐδημιούργησε τὰ πάντα, ἀγγέλους, ἀρχὰς καὶ δυνάμεις, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν γῆνιν κτίσιν.

(4) Ὅποτε δὲ ἐγένετο σὰρξ, ὅπως γείνη Λυτρωτὴς ἡμῶν, τοῦτο δὲν ἦτο ἐκ βίας, ἀλλ' ἐκ τελείας αὐτοῦ ἐκουσιότητος, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τελείας αὐτοῦ ἁρμονίας μετὰ τοῦ Πατρός, καὶ ἡ ἐν χαρᾷ συναίνεσις αὐτοῦ ὅπως φέρῃ εἰς πέρας πᾶσαν λεπτομέρειαν τοῦ θείου σχεδίου, — τὸ ὁποῖον εἶχε μάθει νὰ

ἐκτιμᾷ καὶ ἀγαπᾷ, ὡς αὐτὴν τὴν οὐσίαν τῆς Δικαιοσύνης, Σοφίας καὶ Ἀγάπης.

(5) Ἡ μέχρι ἀνθρωπίνης καταστάσεως ταπείνωσις τοῦ δὲν ἐσκοπεῖτο νὰ εἶναι διαρκῆς. Αὕτη ἐξεπλήρωσε τὸν σκοπὸν τῆς ὁποῖαν ὁ Κύριος ἡμῶν παρέδωκεν ἑαυτὸν, ἀνθρωπίνῃ Αὐτοῦ ὑπόστασις, ὡς τὸ ὑπὲρ ἡμῶν «ἀντίλυτρον,» ἢ ἀντίτιμον. Συνεπῶς ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ δὲν ἐγένετο ἐν τῇ σαρκί, ἀλλ' ὡς ὁ ἀπόστολος διακηρύττει, ὅτι ὁ Χριστὸς «ἐθανατώθη μὲν σαρκὶ ἐξωποιοήθη δὲ πνεύματι» — Α'. Πέτρ. γ'. 18

(6) Ἡ ἀνάστασις Αὐτοῦ οὐχὶ μόνον ἐπανέδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν πνευματικὴν φύσιν, ἀλλ' ἐπιπροσθέτως προσεπόρισεν εἰς Αὐτὸν πολὺ ὑπεριέραν τιμὴν, καὶ ὡς ἀμοιβὴν ἐκ μέρους τοῦ Πατρὸς διὰ τὴν πιστότητα Αὐτοῦ, κατέστησεν Αὐτὸν κοινὸν τῆς θείας φύσεως, τῆς ὑψίστης τῶν πνευματικῶν φύσεων (*), κάτοχον ἀθανασίας.

(7) Οὗτός ἐστιν ὁ Μέγας ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ὁ Ἰεχωβά ὑπερύψωσε καὶ ἐτίμησε, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς ἀγαλλώμεθα νὰ τιμῶμεν, προσκυνῶμεν καὶ ὑπηρετῶμεν, ὡς ὄντα ἐν μετὰ τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς, ἐν λόγῳ, ἐν ἔργῳ, ἐν σκοπῷ καὶ ἐν πνεύματι.

Ἡ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη τὰς μαρτυρίας τῶν Γραφῶν, αἵτινες ἀποδεικνύουσι τὰς ἀνωτέρω θέσεις. Ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ πρώτου κεφαλαίου τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου. Ἐν τῷ Κεφαλαίῳ τούτῳ ὁ Κύριος, ἡμῶν ἐν τῇ προανθρωπίνῃ Αὐτοῦ ὑποστάσει, ἀναφέρεται ὡς «Ὁ Λόγος». «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος» — Ὁ Dr. Ἀλέξανδρος Clarke, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν λέξιν Λόγος, λέγει τὰ ἑξῆς. «Ἡ λέξις αὕτη ἔδει ν' ἀφενθῇ ἀμετάφραστος διὰ τὴν ἰδίαν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν αἱ λέξεις Ἰησοῦς καὶ Χριστὸς ἀφίνονται ἀμετάφραστοι. Ὡς πᾶσα ὀνομασία τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου ἦν περιγραφικὴ ἐξόχων

(*) Τόμος Α'. , Κεφάλ. Γ'.

πινῶν προσόντων τοῦ προσώπου, τῆς φύσεως, ἢ τοῦ, ἔργου αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ ἐπίθετον **Λόγος**, τὸ ὁποῖον σημαίνει λαλίαν, ὁμιλίαν, εὐφράδειαν, διδασκαλίαν, λογικότητα, ἢ τὴν δύναμιν αὐτὴν τοῦ λογικοῦ, λίαν προσηκόντως ἐφαρμόζεται εἰς Αὐτόν». Ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ, μεταχειρίζεται τὸν ἴδιον τίτλον ἀναφορικῶς πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν, ἀποκαλῶν αὐτόν. **Ὁ Λόγος** τῆς ζωῆς — Ἰωάν. α'. 1

Ὁ τίτλος δ' οὗτος — «**Λόγος τοῦ Θεοῦ**» — εἶναι μᾶλλον κατάλληλος πρὸς περιγραφὴν τοῦ σπουδαίου ἔργου ἢ ὑπουργήματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν, πρὸ τῆς εἰς τὸν κόσμον ἐλεύσεώς του. Ὁ **Λόγος** ἦν ἡ ἄμεσος ἑκφρασις ἢ δημιουργία τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς, ἐνῶ πᾶσαι αἱ μετ' ἔπειτα ἐκδηλώσεις τῆς θείας σοφίας, δυνάμεως καὶ ἀγαθότητος, ἐγένοντο διὰ τοῦ **Λόγου**. Λέγεται δι' εἰς τὴν ἀρχαιότητα βασιλεῖς τινες προσεφώνουν τοὺς ὑπηκόους αὐτῶν δι' ἀντιπροσώπων, τοῦ βασιλέως καθημένου ὀπισθεν παραπείρασμάς τινος, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου ἵστατο ὁ «**Λόγος**», ὁ εἰσηγητὴς ἢ ρήτωρ, ὅστις ὠμίλει πρὸς τὸν λαὸν μεγαλοφώνως ἐπὶ ζητημάτων ὑπαγορευομένων εἰς αὐτόν ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὅστις διετέλει ἀόρατος. Ὁ τοιοῦτος δὲ ὁμιλητὴς ἐκαλεῖτο «ὁ **Λόγος**» τοῦ Βασιλέως. Εἴτε δὲ ἀληθεύει ἱστορικῶς τὸ τοιοῦτον εἴτε μή, εἶναι ἐν τούτοις λαμπρὰ εἰκονικὴ ἐξήγησις τῆς χρήσεως τῆς λέξεως ταύτης **Λόγος**, ἐν σχέσει πρὸς τὴν προανθρωπίνην ὑπόστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ διδασκάλου, καὶ τοῦ ὑψίστου Αὐτοῦ ὑπουργήματος ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Πατρὸς, τὸ ὁποῖον αἱ Γραφαί, ἐν τῷ περὶ οὗ πρόκειται χωρίῳ καὶ ἀλλαχοῦ, ὑποδεικνύουσιν δι' ἣν τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ ὑπουργημα.

Σημειωτέον δ' ὅτι ὁ Ἀπόστολος, γράφων ὑπὸ θείαν ἐμπνευσιν, λέγει ἡμῖν δι' «ὁ **Λόγος**» ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ **Λόγος**. Τὸ ὀριστικὸν ἄρθρον τὸν προτάσσεται τῆς πρώτης λέξεως «Θεός» ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ δὲν ἀναγράφεται δὲ ποσῶς πρὸ τῆς δευτέρας λέξεως «Θεός», καταδεικνύον οὕτω σκοπίμως Θεὸν τὸν Πατέρα καὶ Θεὸν τὸν Υἱόν, εἰς περίπτωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν, ἄνευ τοῦ ἁρθρου, ὁ ἀναγνώστης ἤθελε περιέλθει εἰς σύγχυσιν. Τὸ

ἄρθρον τὸν προηγεῖται ὁμοίως τῆς λέξεως «Θεὸς» ἐν τῷ δευτέρῳ ἐδαφίῳ Παραθέτομεν δὲ πρὸς τοῦτο ὁλόκληρον τὸ χωρίον, ὡς ἑξῆς.

«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν» — Ἰωάν. α'. 1.

Περὶ ποίας «ἀρχῆς» ὁμῶς ἀναφέρεται ἐνταῦθα ; Ἀναφιλόλως οὐχὶ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἰεχωβά, τοῦ Θεοῦ, τοῦ Πατρός· διότι ὁ Πατὴρ εἶναι «ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος», καὶ οὐδέποτε ἔσχεν ἀρχήν. (Ψαλμ. μα'. 13, ρ'. 2, ρσ'. 48.) Τὸ ἔργον ὁμῶς τοῦ Ἰεχωβά ἔσχεν ἀρχήν, καὶ περὶ τούτου ἀναφέρεται ἐνταῦθα — περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς δημιουργίας. Ἡ δήλωσις αὕτη, οὕτως ἐννοουμένη, συνεπάγεται ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, ἐν τῇ προανθρωπίνῃ Αὐτοῦ καταστάσει ὡς «ὁ Λόγος», ἦν μετὰ τοῦ Πατρὸς εἰς αὐτὴν τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας. Τοῦτο δὲ προσεπικυροῖ τὴν Θεόπνευστον διακήρυξιν ὅτι ὁ Λόγος ὁ ἴδιος ἦν «ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ»: Αὕτη δὲ εἶναι ἡ ρητὴ διαβεβαίωσις τοῦ Ἀποστόλου, ὅστις γνωρίζει ἡμῖν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν εἶναι μόνον ἡ «Κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς Ἐκκλησίας», καὶ «ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν», ἀλλ' ἐξ ἴσου «ἡ ἀρχὴ πάσης κτίσεως» — «ἵνα γένηται Αὐτὸς ἐν πᾶσι πρωτεύων». Οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου περὶ τούτου εἰσὶν οἱ ἑξῆς. «Ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως· διὲν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς Αὐτὸν ἔκτισται καὶ Αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν Αὐτῷ συνέστηκε». (Κολοσ. α'. 15 18.) Ἀκούομεν ἐπίσης τοῦ προφητικοῦ λόγου περὶ τοῦ Μονογενοῦς, διακηρύττοντος ὅχι μόνον τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ ἀναγόρευσιν ὡς Βασιλέως τῶν Βασιλέων τῆς γῆς, ἀλλὰ περιγράφοντος αὐτὸν ὡς ὄντα ἤδη **πρωτότοκον** τοῦ Ἰεχωβά, καὶ λέγοντος, «Ἐγὼ βεβαίως θέλω κάμει αὐτὸν πρωτότοκόν μου, Ὑψιστον ἐπὶ εὐς βασιλεῖς τῆς γῆς» (Ψαλμ. πθ'. 27.) Σημειώσατε δ'

ἐπίσης οὗτος ὁ Κύριος ἡμῶν (ἀναφέρων περὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ) διακηρύττει περὶ ἑαυτοῦ οὗτος εἶναι «ὁ μάρτυς ὁ πιστός καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ.» — Ἀποκλ. γ'. 14.

Σύμφωνος δὲ πρὸς τὴν ἰδέαν ταύτην περὶ πρωτείων τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς, ὡς τοῦ «πρωτοτόκου πάσης κτίσεως» καὶ ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν ἰδέαν οὗτος Ἀὐτὸς ἦν ὁ Λόγος, ἡ ἡ Ἐκφρασις τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ πᾶν, εἶναι καὶ ἡ ἐπομένη διακήρυξις, ἣν ἀναγράφει ὁ Εὐαγγελιστής, **δηλ.**, «Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν» (Ἰωάν. α. 3) Ὅποίαν ἔξοχον καὶ ὑπέροχον ἰδέαν παρέχει ἡμῖν ἡ διαβεβαίωσις αὕτη περὶ τῆς μεγαλειότητος τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ **Λόγου!** Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲ ταύτης περὶ τοῦ ἀρχικοῦ αὐτοῦ μεγαλείου καὶ ὑπεροχῆς λαμβάνομεν σαφῆ ἀντίληψιν, παρὰ ἀπὸ οἵαςδήποτε ἄλλης ἀπόψεως, περὶ τῆς σημασίας τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου οὗτος, «Ὁ Χριστὸς δι' ἡμᾶς ἐπιώχενυσε πλούσιος ὢν, ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτίσωμεν» (Β Κορινθ. γ' 9). Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν πόσον πλούσιος ἦν κατὰ τὴν μὴν καὶ δόξαν, περὶ ἧς ὁ ἴδιος ἔκαμε μνησίαν ἐν τῇ προσευχῇ του εἰπών, «Καὶ νῦν δόξασόν με σύ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί». (Ἰωάν. ιζ'. 5). Καίτοι δὲν πᾶν τὸ πρὸς τὸ θεῖον σχέδιον τῆς ἀπολυτρώσεως συνεχόμενον εἶναι θαυμασίον, καταπληκτικὸν ἀληθῶς ὡς πρὸς τὴν φανέρωσιν τῆς θείας ἀγάπης, ἐλέους καὶ συμπαιδείας πρὸς τοὺς πεπτωκότας ἀνθρώπους, ἐν τούτοις, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἰδίᾳ, τὸ πᾶν παρίσταται συνεπὲς πρὸς τὸν θεῖον χαρακτῆρα καὶ τὰς θείας διακηρύξεις.

Οἱ πρεσβεύοντες οὗτος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς οὐδέποτε προὔπηρχε, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐγεννήθη νήπιον ἐν Βηθλεὲμ, πολὺ μικρὰν ἀντίληψιν ἔχουσι περὶ τοῦ θείου σχεδίου διὰ τὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγωγὴν, καὶ εἰς οὐδὲν δι' αὐτοὺς χρησιμεύουσι τὰ τόσα ὡς ἀνωτέρω παρατεθέντα Γραφικὰ ρητά, καὶ ἄλλα, ἐν σχέσει πρὸς τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου

ἡμῶν, ἣν εἶχε παρὰ τῷ Πατρὶ πρὶν γείνη ὁ κόσμος, ἐν σχέσει πρὸς τὴν μεγάλην αὐτοῦ συγκατάβασιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔτα πείνωσεν ἑαυτὸν ὅπως λάβῃ φύσιν ὀλίγον τι κατωτέραν τῶν ἀγγέλων, ἀφήσας, συνεπῶς, φύσιν ἀνωτέραν τῆς τῶν ἀγγέλων.

Ἡ Γραφικὴ δὲ ἄποψις τοῦ ζητήματος τούτου ἀπαλλάσσει ἡμᾶς ἐξ ὅλων τῶν παραλόγων καὶ ἀπατηλῶν θεωριῶν τῶν ἀνθρώπων, διὰ τῶν ὁποίων, πειρώμενοι νὰ τιμήσωσι τὸν Υἱὸν, ἀπεμακρύνθησαν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἠτίμασαν τὸν Λόγον τοῦ Κυρίου καὶ τῶν ἀποσιόλων, οἵτινες διακηρύττουσιν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ὁ Πατὴρ εἶναι μεγαλειότερος τοῦ Υἱοῦ Ἡ ψευδὴς δοξασία ἐπὶ τούτου περιέπλεξε τὰ ἑκατομμύρια τῶν ὁπαδῶν αὐτῆς εἰς ἀδιεξόδους δυσκολίας ἀνὰ πᾶσαν διεύθυνσιν. Ἡ ἀλήθεια καὶ μόνον εἶναι λογική.

Τὰ προεκτεθέντα ρητὰ περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δηλ. εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι, ἐπομένως, προὔπηρχεν ἀπείρους αἰῶνας πρὶν ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον ὡς ἄνθρωπος, ὅπως γείνη ὁ Λυτρωτῆς ἡμῶν. ἐπιβεβαιοῦνται τελείως ὑπὸ διαφόρων ἄλλων Γραφικῶν ἐδαφίων, ἐν ἑκ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ τὸ ἐξῆς «Ὁ Θεὸς ἀπέσταλκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ» (Α. Ἰωάν. δ' 9.) Ἐνταῦθα θετικώτατα δηλοῦνται ἡμῖν ὅτι ἦν Υἱὸς τοῦ Θεοῦ πρὶν ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὅτι, ὡς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἀπεστάλη ὅπως ἐκτελέσῃ εἰδικὴν ἀποστολήν. Οὐδὲ πρέπει νὰ παροραθῇ ὅτι ἐνταῦθα, ὡς καὶ εἰς πλείστας ἄλλας περιπτώσεις, ὁ **Λόγος** δριζύεται «Ὁ Μονογενὴς Υἱὸς» τοῦ Θεοῦ. Ἡ διὰ τῆς ἐκφράσεως δὲ ταύτης μεταδιδομένη ιδέα εἶναι ὅτι ὁ **Λόγος**, αὐτὸς καὶ **μόνος**, ἦν ἡ ἄμεσος δημιουργία ἢ γέννησις τοῦ Οὐρανίου Πατρός, ἐνῷ πάντες οἱ λοιποὶ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ (ἄγγελοι ὡς ἐπίσης καὶ ἄνθρωποι) ὑπῆρξαν ἢ ἔμμεσος αὐτοῦ δημιουργία, μέσῳ τοῦ **Λόγου**. Ἐντεῦθεν δὲ τὸ προσῆκον καὶ ἀληθὲς τῆς δηλώσεως ὅτι Αὐτὸς εἶναι ὁ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Λάβωμεν ἑτερόν τι παράδειγμα : «Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα

σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ». (*Ιωάν. γ'. 17*). Καὶ ἐνταῦθα πάλιν ὑπονοεῖται ἡ προανθρωπίνη αὐτοῦ ὑπαρξίς ἐν τε τῇ ἀποστολῇ καὶ τῷ ἔργῳ αὐτοῦ. Αἱ περὶ τοῦ **Λόγου** δὲ διακηρύξεις αὐταὶ εἰσιν ἐν πλήρει συμφωνίᾳ πρὸς τὴν ἱστορίαν τοῦ ζητήματος, ὡς αὕτη παρέχεται ἡμῖν ὑπὸ τοῦ **Εὐαγγελιστοῦ**, ὅστις λέγει, «**Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω**». Καὶ πάλιν, «**Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας** : καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός.» (*Ἰωάν. α'. 10, 14*). Αἱ δηλώσεις αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν περὶ τῆς προϋπάρξεώς Του εἰσιν ἀδιαφιλονείκητοι. Οὐδέποτε ἀνεγνώρισεν ἡ ὠμολόγησε τὸ ὅ,τι ὁ Ἰωσήφ ἦτο ὁ Πατὴρ του, οὐδὲ ὠμολόγησέ ποτε ὅτι ἡ ἐπὶ γῆς ζωὴ αὐτοῦ ἦν ἡ ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεώς του.

Τοῦναντίον, παρατηρήσατε ὅτι συνεχῶς ὡς Πατέρα Αὐτοῦ ἀνέφερε τὸν Ἰεχωβά. Φέρετε εἰς μνήμην τοὺς ἐξῆς λόγους του :

«**Ὁν ὁ Πατὴρ ἡγίασε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον**, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι»; (*Ἰωάν. ι'. 36*). Πρὸς δὲ Μαριάμ τὴν γηῖνην αὐτοῦ μητέρα, ἔλεγεν, «**Οὐκ ἤδευτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ Πατρὸς μου δεῖ εἶναί με**»; (*Λουκ. β'. 49*). Εἰς δὲ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμαρτύρει, λέγων, «**Ἐγὼ καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ**». «**Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄριτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς**». (*Ἰωάν. σι'. 38, 51*). Πολλοὶ δὲν ἐπίστευον τοῦτο ἐν ταῖς ἡμέραις του, καὶ πολλοὶ δὲν πιστεύουσι τοῦτο εἰσέτι, ἀλλ' ἡ ἀλήθεια τούτου διαμένει. Τινὲς ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν ἔλεγον : «**Πῶς εἶναι δυνατὸν τὸ τοιοῦτον**»; Καὶ τινες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀκόμη ἀκούσαντες τοῦτο, ἔλεγον, «**Σκληρός ἐστιν ὁ λόγος οὗτος τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν**». «**Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς.**» «**Τοῦτο σὰς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν θεωρεῖτε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν το πρότερον**» ; «**Ἐκ τούτου πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν**», ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀξιώσεως ταύτης περὶ τῆς οὐρανίου αὐτοῦ

καταγωγῆς καὶ προανθρωπίνης αὐτοῦ ὑπάρξεως. — Ἰωάν. σι'. 60 — 66.

Ἀκούσωμεν δὲ Αὐτοῦ πάλιν διακηρύττοντος ἐνώπιον τῶν Φαρισαίων τὴν αὐτὴν ἀλήθειαν, καὶ λέγοντος, «Οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω.....Ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμι.....ἐγὼ οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.....Ἐγὼ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἤκω οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαντοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲ ἀπέστειλεν. Ἔσιν ὁ Πατήρ μου ὁ δοξάζων με... κἂν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτὸν, ἔσομαι ὅμοιος ἡμῖν ψεύσις». Εἰπον λοιπὸν τότε πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, «Σὺ μείζων εἰ τοῦ Πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς. «Ἀβραάμ ὁ Πατήρ ἡμῶν ἡγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδε καὶ ἐχάρη», Ὁ Ἀβραάμ εἶδε τὴν ἡμέραν τοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς πίστεως—πιστεύσας τὴν περὶ Μεσσίου θείαν ἐπαγγελίαν. Πιθανὸν νὰ εἶδε τὴν ἡμέραν τῆς θυσίας Αὐτοῦ ὡς αὕτη προδιετυπώθη διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ υἱοῦ, ἀλλ' ἀναμφιβόλως εἶδε τὴν ἡμέραν τῆς μελλούσης δόξης τοῦ Μεσσίου, καὶ τὰς εὐλογίας αὐτῆς ἐφ' ὅλων τῶν φυλῶν τῆς γῆς, διὰ μέσου τούτου τοῦ εἰς αὐτὸν ὑποσχεθέντος Σπέρματος του: Οὐδόλως δὲ θαυμαστὸν ὅτι τὸ τοιοῦτον μέλλον ἐπλήρωσεν αὐτὸν χαρᾶς. Διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς πίστεως ἐπίσης εἶδε τὴν οὐρανίαν πόλιν, τὴν Νέαν Ἱερουσαλήμ, τὴν Ἐκκλησίαν ἐν δόξῃ, τὴν τάξιν τῆς Βασιλείας, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἶδε τὴν οὐράνιον χώραν—τὸν κόσμον εὐλογούμενον, καθιστάμενον μακάριον διὰ τῆς Βασιλείας ταύτης. — Ἐβρ. ια . 10, 16, ιβ'. 22. ιγ'. 14).

«Εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτὸν [τὸν Ἰησοῦν], Πεντήκοντα ἔτη οὐπω ἔχεις, καὶ Ἀβραάμ ἐώρακας; [Ὁ Ἀβραάμ εἶχεν ἤδη ἀποθάνει πρὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν], εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Ἀμὴν Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμι».—Ἰωάν. η . 14, 23, 42—58.

Οὐδένα δύναται νὰ διαλαθῇ ἡ σημασία τῶν λόγων τούτων. Ὁ Κυριος ἡμῶν διαβεβαιοῖ ὅτι ὑπῆρχε πρὶν τοῦ Ἀβραάμ. Οὐδὲ ὑποδηλοῦται κἂν εἰς κἄν ἐν μέρος τῶν Γραφῶν ὅτι ἡ ὑπαρξίς τοῦ Μονογενοῦς ἔπαυσέ ποτε ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ'

δὲν ἤρχισεν, ὡς «ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ», μέχρι οὗ ἔπαυσεν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ ὁποῖον γερονδὸς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα οὐδέποτε πλέον ἀποθάνῃ, διότι ὁ θάνατος δὲν ἔχει πλέον ἐπ' αὐτοῦ κυριότητα. (Ρωμ. σί'. 9). Τὸ περιστατικὸν τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ὡς ἀνθρώπου, «ὀλίγον τι κατωτέρου τῶν ἀγγέλων», πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως γείνη ἡ ὑπὲρ ἁμαρτίας προσφορὰ τοῦ ἀνθρώπου, δὲν συνεπήγαγεν θάνατον εἰς τὴν πνευματικὴν φύσιν, τὴν πρὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ὡς νηπίου, ἀλλ' ἀπλῶς μεταφορὰν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας, ἢ πνευματικῆς φύσεως εἰς τὴν κατωτέραν ἢ ἀνθρωπίνην φύσιν. Συνεπῶς οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν, «Πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμι», σημαίνουν σιν διτι οὐδεμία κατάπαυσις ἢ διακοπὴ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ ἔλαβε χώραν καθ' οἷονδῆποτε χρόνον ἐν τῷ μεταξὺ, καὶ ὠρισμένως ταυτίζουσιν Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ σαρκί, πρὸς τὸν Λόγον, τὸν πρωτότοκον πάσης κτίσεως. Ἡ μαρτυρία αὕτη τοῦ Κυρίου ἡμῶν, φυσικῶς, δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ πολλῶν ἀκουσάντων αὐτήν, οὐδὲ παρὰ πολλῶν ἄλλων μετὰ ταῦτα. Φαίνεται δὲ ὅτι διαστrophή τις αἰσθημάτων καὶ διαθέσεων λαμβάνει χώραν, ἥτις ἄγει τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸ νὰ ἀπορρίπτῃ τὰς ἀπλουσιότητας καὶ σαφεῖς διακηρύξεις τοῦ Λόγου τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ προτιμᾷ νὰ θεωρῇ τὸν Κύριον ἡμῶν εἴτε ὡς ἁμαρτωλὸν μέλος τοῦ πεπτωκότος γένους, ἢ ἄλλως, ὡς ἰδιον αὐτοῦ πατέρα! Οἱ πραεῖς καὶ μόνον εἰσὶ διατεθειμένοι «νὰ δεχθῶσι μετὰ πραότητος τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον σοφίσαι», καὶ διὰ τοὺς τοιούτους καὶ μόνον εἶναι προωρισμένη ἡ μαρτυρία τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. (Ἡ σα ξα'. 1. Ἰάκωβ. α'. 21.) Ὅπως δὲ ἐκεῖνοι οἵτινες ἤκουσαν τὸν Κύριον, καὶ ἀπέρριψαν τὴν μαρτυρίαν Αὐτοῦ ἐσῆκωσαν ἐναντίον αὐτοῦ λίθους, τοιοῦτοτρόπως καὶ σήμερον, ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἀκούουσι τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀπορρίπτουσιν αὐτήν εἰσιν ἔτοιμοι νὰ λιθοβολήσωσι, μεταφορικῶς, πάντας τοὺς ἀποδεχομένους καὶ διδάσκοντας τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ διδασκάλου ἐν τῇ ἀπλότητί τῶν. Καὶ τώρα, ὅπως καὶ τότε, ἡ αἰτία εἶναι ὅτι δὲν ἐγνώρισαν οὔτε τὸν Πατέρα οὔτε τὸν Υἱόν, ὡς ὠφείλον νὰ γνωρίσωσιν αὐτοὺς —

ὥς Αὐτοὶ ἀποκαλύπτουσιν ἑαυτοῦς.

Οἱ ἐπόμενοι λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἶναι εἰσέτι ἐφαρμόσιμοι ἐν σχέσει πρὸς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ζήτημα, δηλ. «Οὐδεὶς γινώσκει τὸν Υἱὸν εἰμὴ ὁ Πατήρ, οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰμὴ ὁ Υἱός, καὶ ὧ ἐὰν βούληται ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψαι» (Ματθ. ια'. 27). Ὁ κόσμος δὲν ἐγνώρισεν αὐτὸν οὐδὲ ἐγνώρισε περὶ τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ καταγωγῆς, καὶ τῆς ὑπὲρ τοῦ κόσμου μεγάλης αὐτοῦ ταπεινώσεως. Ὅποταν δὲ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι μακρὰ περίοδος χρόνου ἐμεσολάβησε μεταξὺ τῆς ἀρχῆς τῆς δημιουργίας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν αὐτὸς ἐγένετο σὰρξ, καὶ ὅταν περαιτέρω ἐνθυμηθῶμεν ὅτι καθ' ὅλην τὴν περίοδον ταύτην αὐτὸς ἦν μετὰ τοῦ Πατρός, «καθ' ἡμέραν ἡ τρυφή αὐτοῦ, εὐφραινόμενος πάντοτε ἐνώπιον αὐτοῦ», δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπορῶμεν ὅτι ὁ Υἱὸς ἐγνώριζε τὸν Πατέρα ὡς οἱ μαθηταὶ καὶ ὁ κόσμος δὲν ἐγνώριζον αὐτόν, — ὡς ἡμεῖς μανθάνομεν νὰ γνωρίζωμεν αὐτὸν μέσῳ τοῦ Λόγου τῆς ἀποκαλύψεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκτυλίξεως τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ σχεδίου τῶν αἰώνων. Ἀκούσωμεν αὐτοῦ διακηρύττοντος καὶ πάλιν, «Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σὲ οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δὲ σὲ ἔγνω». — Ἰωάν. ιζ'. 25.

Ἡ κλεις τῆς θαυμασίας αὐτοῦ γνώσεως περὶ τῶν οὐρανίων πραγμάτων παρέχεται ἡμῖν διὰ τῆς δηλώσεώς του καθ' ἣν, «ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστίν, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν — ὃ ἔώρακε καὶ ἤκουσε τοῦτο μαρτυρεῖ.» (Ἰωάν γ! 31, 32). Οὐδέν, λοιπόν, παράδοξον ὅτι καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἀκόμη διηρώτων, «Πόθεν τούτω ἡ σοφία αὕτη»; (Ματθ ιγ' 54 . Ἡ γνῶσις δὲ αὐτοῦ αὕτη, καθ' ὅσον ἀφορῶντ' ἐν τῷ οὐρανῷ, ἡ οἰκεία καὶ μακρὰ αὐτοῦ γνωριμία μετὰ τοῦ Πατρός, ἡ παράγουσα ἀπόλυτον πίστιν εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Πατρός, εἶναι ἐκείνη ἣτις κατέστησεν αὐτὸν ἱκανόν, ὡς τέλειον ἄνθρωπον, νὰ νικήσῃ τὸν κόσμον, τὴν σὰρκα καὶ τὸν διάβολον, καὶ παρουσιάσῃ εὐπρόσδεκτον θυσίαν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Οὕτω δὲ καὶ ἀνεγράφη προκαταβολικῶς ὑπὸ τοῦ Προφήτου: «Ὁ δίκαιος δοῦλός μου θέλει δικαιώσει πολλοὺς διὰ τῆς

ἐπιγνώσεως Αὐτοῦ» — Ἦσα γγ'. 11

Ἦδη, ἐκεῖνοι καὶ μόνον, οἵτινες περιπατοῦσι διὰ πίστεως, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ θείου Λόγου, δύνανται νὰ γνωρίζωσιν εἴτε τὸν Πατέρα εἴτε τὸν Υἱὸν, ἢ νὰ ἐκτιμήσωσι σαφῶς καὶ ὀρθῶς τὸ μέγα ἔργον τῆς διαλλαγῆς, τὸ ὁποῖον ὁ Πατὴρ καὶ Υἱὸς ἀπὸ κοινοῦ ἐκτελοῦσι διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, ἀφοῦ ἡ περισυλλογὴ τῆς Ἐκκλησίας συμπληρωθῇ, καὶ ἀφοῦ ἡ Νύμφη ἡ γυνὴ τοῦ Ἀρνίου συνδεθῇ καὶ συνταυτισθῇ μετὰ τοῦ Κυρίου αὐτῆς ἐν δόξῃ, καὶ ἡ Βασιλεία θὰ ἔχει πλέον ἐλθεῖ — τότε ἡ γυνῶις θέλει πληρώσει ὅλην τὴν γῆν, καὶ ἡ δύναμις τοῦ Πατρός, ἡτις, διὰ τοῦ Λόγου, ἔκτισε τὰ πάντα, θέλει καὶ πάλιν ἐξακολουθεῖ δι' Αὐτοῦ ὡς Σωτὴρ, πρὸς ἀποκατάστασιν καὶ τελειοποίησιν ἐκείνων, οἵτινες, ὅποταν θὰ ἀξιωθῶσι νὰ γνωρίσωσιν αὐτὸν, θὰ ὑποχωρήσωσι καὶ θὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὰς δικαίας αὐτοῦ ἀπειρήσεις, ὥστε ἐπὶ τέλους ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἰεχωβά, ἐν τῇ δημιουργίᾳ, θέλει ἐξισωθῇ καὶ ἐκδηλωθῇ ἐμπράκτως πρὸς τὴν δύναμιν αὐτοῦ ὡς ἀντιπροσώπου ἢ πράκτορος τοῦ Ἰεχωβά, ἐν τῇ παρ' αὐτοῦ ἀποκαταστάσει καὶ εὐλογίᾳ τοῦ κόσμου : οὕτω δὲ θέλει ἐκπληρωθῇ ἡ πρόρρησις τοῦ Ψαλμωδοῦ, — «Σὺ ἔχεις τὴν δρόσον [δροσερότητα, δύναμιν] τῆς νεότητός σου» (*) — Ψαλμ. ρι. 3.

Λόσωμεν ἤδη προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὸς τὸν Νικόδημον, ὅστις ἐζήτησε νὰ μάθῃ τι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐπουράνια, ἀλλ' εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἀπεποιήθη τὴν γνῶσιν, διότι δὲν εἶχεν εἰσέτι πιστεύσει τὰ ἐπίγεια. Ὁ Κύριος ἡμῶν, ἐξηγῶν εἰς αὐτὸν τὴν περὶ τῶν ἐπουρανίων γνῶσιν του, λέγει, «Οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰμὶ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». (**) Ἀκολουθῶνς ὁ Κύριος ἡμῶν προβαίνει νὰ δείξῃ εἰς τὸν Νικόδημον τι ὁ Θεὸς προέβλεψε καὶ ἐπρομήθευσεν

(*) Σ. Μ. Προτιμητέα μεταφράσεις τῆς ἐν τῇ παρ' ἡμῖν μεταφράσει τοῦ χωρίου «Οἱ νέοι σου εἰς σέ ὡς ἡ δρόσος ἐκ τῆς μήτρας τῆς αὐγῆς.»

(**) Αἱ λέξεις, «Ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ, εἶναι παρείσακτοι, μὴ εἰρισκόμεναι εἰς τὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα.»

εἰς τὸν κόσμον, ὅπως μὴ ἀπολεσθῶσιν, ἀλλ' ἔχαισι ζωὴν αἰώνιον, εἰπὼν, «Οὕτως ἡγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν τὸν Μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον.» — Ἰωάν. γ'. 13, 16.

Ὁ Λόγος, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ, ὁ ὑπὸ τοῦ Ἑσαίου ἐπίσης ὀνομαζόμενος ὁ Θαυμαστός, Σύμβουλος, Θεὸς Ἰσχυρὸς, κλπ. (Ἑσα. θ'. 6.), εὐρίσκομεν ὅτι περιγράφεται ἐξίσου ὑπὸ τοῦ Σολομώντος, ὅστις παρουσιάζει Αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Σοφίας, καὶ ἐντούτοις μεθ' ὅλων τῶν λεπτομερειῶν, αἵτινες συναρμολογοῦσι τὰ λεγόμενα παρ' αὐτοῦ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου παρεχομένην ἀφήγησιν (Εἰς Ἰωάν. α. 1, 18.) Ἡ ὑπὸ τοῦ Σολομώντος ἀναφερομένη εἰκὼν ἔχει ὡς ἑξῆς:—

«Ὁ Ἰεχωβά με εἶχεν ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ πρὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐπ' αἰῶνος. Πρὸ τοῦ αἰῶνος με ἔχρυσεν, ἀπ' ἀρχῆς πρὶν ὑπάρξῃ [μορφωθῇ] ἡ γῆ Ἐγεννήθην ὅτε δὲν ἦσαν αἱ ἄβυσσοι [θάλασσαι], ὅτε δὲν ὑπῆρχον αἱ πηγαὶ αἱ ἀναβρύουσαι ὕδατα Πρὶν τὰ ὄρη θεμελιωθῶσι, πρὸ τῶν λόφων, ἐγὼ ἐγεννήθην Ἐνῶ δὲν εἶχεν ἔτι κάμει τὴν γῆν οὔτε πεδιάδας οὔτε κορυφὰς χωμάτων τῆς οἰκουμένης. Ὅτε ἡτοίμαζε τοὺς οὐρανοὺς, ἐγὼ ἤμην ἐκεῖ ὅτε περιέγραφε κάμαραν ὑπεράνω τοῦ προσώπου τῆς ἀβύσσου, ὅτε ἐστερέωνε τὸν αἰθέρα ἐπάνω ὅτε ὠχύρωνε τὰς πηγὰς τῆς ἀβύσσου: Ὅτε ἐπέβαλε τὸν νόμον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, νὰ μὴ παραβῶσι τὰ ὕδατα τὸ πρόσταγμα αὐτοῦ. Ὅτε διέτατε τὰ θεμέλια τῆς γῆς τότε ἤμην πλησίον αὐτοῦ δημιουργοῦσα, καὶ ἐγὼ ἦμην καθ' ἡμέραν ἡ τρυφὴ αὐτοῦ, εὐφραινομένη πάντοτε ἐνώπιον αὐτοῦ» — Παροιμ. η. 22—30

Ἐπιπροσθέτως δὲ εἰς ὅσα ἔχομεν παραθέσει ἐνταῦθα περὶ τοῦ Λόγου, ὅτι αὐτὸς ἦν οὐχὶ μόνον ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ πρωτότοκος, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ὁ Μονογενὴς Αὐτοῦ Υἱός, καὶ ὅτι πᾶσα ἡ λοιπὴ κτίσις ἐγένετο δι' αὐτοῦ — εὐρίσκομεν ἑτέραν τινὰ προσεπιβεβαιωτικὴν διακήρυξιν εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

λέγοντος, «Μὴ φοβοῦ ἐγὼ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος καὶ ὁ ζῶν καὶ ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων». Καὶ πάλιν, «ταῦτα λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρός καὶ ἔζησεν» (Ἀποκλ. α'. 17, β'. 8) Καὶ οὐδένα ἄλλον τρόπον, καὶ ὑπ' οὐδεμίαν ἄλλην ἔννοιαν, εἰμὴ ὡς ὁ Μόνος ἀμέσως παρὰ Θεοῦ γεννηθεὶς καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐδημιουργήθησαν πάντα τὰ λοιπά, δύναται ὁ Κύριος ἡμῶν νὰ εἶναι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ. Οἰαδήποτε, λοιπόν, ἄλλη θεωρία τῆς ἀληθείας ταύτης ἤθελεν εἶσθαι ἐσφαλμένη, καὶ ἀντιφάσκουσα πρὸς τὰς προεκτεθείσας Γραφικὰς μαρτυρίας.

«ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΣΑΡΕ ΕΓΕΝΕΤΟ ΚΑΙ ΕΣΚΗΝΩ
ΣΕΝ ΕΝ ΗΜΙΝ»

—Ἰωάν α'. 14—

Ἡ κοινὴ δοξασία περὶ τῆς ἐν σαρκὶ φανερώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐκφράζεται συνήθως διὰ τῆς λέξεως ἐνσάκω-
σις. Ἡ συνήθης δὲ ἔννοια ἥ σκέψις, ἣν ἡ λέξις αὕτη ἐκπρο-
σωπεῖ, πιστεύομεν ὅτι εἶναι καθολοκληρίαν ἐσφαλμένη καὶ
ἀντιγραφικὴ Ἡ θεωρία τῆς Ἐνσαρκώσεως εἶναι ὅτι
τὸ ἀνθρώπινον σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τὸ ἐκ τῆς παρθένου
Μαρίας γεννηθὲν, ἦν ἀπλῶς ἐπένδυμα ἢ κάλυμμα
διὰ τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ σῶμα. Ἡ πρεσβευομένη λοιπὸν
δοξασία περὶ τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, συμφῶ-
νως πρὸς τὴν θεωρίαν ταύτην, εἶναι ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν,
κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς Αὐτοῦ, ἦτο εἰσέτι
πνεῦμα, πνευματικὴ ὑπόστασις, ἀκριβῶς ὡς καὶ πρότερον,
ἐξαιρέσει μόνον ὅτι ἐχρησιμοποιοῖ τὴν σάρκα τὴν γεννηθεῖσαν
ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας, — καὶ ἦν οὕτω γνωστὸς ὡς ὁ ἄνθρω-
πος Χριστὸς Ἰησοῦς, — ὡς κάλυμμα ἢ μέσον δι' οὗ συνεκοι-
νώνει μετὰ τῆς ἀνθρωπότητος, καθ' ὃν τρόπον καὶ ἄγγελοι
ἐπίσης εἶχον ἐμφανισθῇ ἐν μορφῇ ἀνθρώπου εἰς προηγουμένας
ἐποχὰς — πρὸς τὸν Ἀβραάμ, τὸν Μανωνέ, τὸν Ἄωτ καὶ ἄλ-
λους. (Γενεσ. ιη'. 1, 2, ιθ'. 1. Κριταὶ ιγ'. 9 — 11, 16). Συνε-
πεῖα τοῦ πεπλανημένου τούτου συλλογισμοῦ ἀνεπιτύχθησαν
πλεῖσται δσαι συγκεχυμέναι καὶ ἀντιγραφικαὶ ἰδέαι, ἀναφορικῶς

πρὸς τὰ διάφορα περιστατικὰ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐπὶ παραδείγματι, ἡ θεωρία αὕτη παραδέχεται ὅτι ἡ κόπωσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν δὲν ἦτο πραγματική, ἀλλὰ προσποιητὴ διότι αὐτός, ὡς πνεῦμα, οὐδεμίαν κόπωσιν ἦν δυνατόν νὰ αἰσθανθῇ Ἡ λογικὴ δὲ τῆς θεωρίας ταύτης συνεπάγεται ἐπίσης ὅτι καὶ αἱ προσευχαὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἦσαν προσποιηταὶ καὶ πλαστὰι, διότι, ἰσχυρίζεται ἡ θεωρία αὕτη, αὐτός ἦν ὁ ἴδιος ὁ Θεός, καὶ τὸ νὰ προσευχηθῇ ἦν ταῦτόν πρὸς τὸ νὰ προσευχηθῇ πρὸς ἑαυτόν ὡς ἐκ τούτου, διατείνονται, αἱ προσευχαὶ αὐτοῦ ἦσαν ἀπλῶς **κατὰ τύπον** ὅπως ἐμποιήσῃ ἐντύπωσιν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς πέριξ. Ἡ αὕτη θεωρία εἶναι λογικῶς ὑπόχρεως νὰ ὑποθέσῃ ὅτι καὶ ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἦν ἀπλῶς κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ μόνον θάνατος, διότι οἱ θιασῶται αὐτῆς ἀξιοῦσιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦν αὐτός ὁ Θεός, ὁ Πατήρ, ὅστις ὢν ἀπ' αἰώνων, καὶ μέχρι τῶν αἰώνων, δὲν δύναται ν' ἀποθάνῃ συνεπῶς ὅτι καὶ ἡ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀγωνία καὶ κραυγὴ «Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλειπες»; καὶ ὁ θάνατος, ἦσαν πάντα **κατὰ τύπους**, ὅπως ἐμποιήσῃ ἐντύπωσιν εἰς τὸν νοῦν ἐκείνων οἵτινες ἤκουον καὶ ἔβλεπον. Τὸ λογικὸν λοιπὸν ἐξαγόμενον τῆς θεωρίας ταύτης εἶναι ὅτι πραγματικὸς θάνατος διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔλαβε χώραν, εἰμὴ ἀπλῶς κατὰ τὸ φαινόμενον τοιοῦτος, θεαματικὴ τις ἐντύπωσις δραματικὴ ἐπιδειξίς, Κινηματογραφικὴ παράστασις, μία **ἀπάτη**, ἐνεργηθεῖσα πρὸς καλὸν τινα σκοπὸν ὅπως ἐπηρεάσῃ εὐνοϊκῶς τὰς συμπαθείας καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς ἀνθρωπότητος.

Πάντα ταῦτα εἶναι πεπλανημένα ἰδέαι, καὶ ἐν ἀδιαλλάκτῳ ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος, ὡς αὕτη ἐκτίθεται ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ Ἡ διακήρυξις τῶν Γραφῶν ἐπὶ τούτου εἶναι, οὐχὶ ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἀνέλαβε σῶμα σαρκὸς, ὡς ἐπικάλυμμα τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ σώματος, ὡς ἔπρατον ἄλλοτε οἱ ἄγγελοι, ἀλλ' ὅτι ἀφῆκε πραγματικῶς, ἢ, ὡς ἐκφέρεται ἐν τῷ κειμένῳ, «**ἐκένωσεν**» «**αὐτὸν**» τῆς προανθρωπίνης αὐτοῦ καταστάσεως, καὶ **ἀνέλαβε πραγματικῶς τὴν ἡμετέραν φύσιν**, ἢ,

ὥς τὸ ἀνωτέρω χωρίον ἡμῶν διακηρύττει, «ὁ Λόγος ἐγένετο σπρξ». Οὐδεμία ἀπάτη, οὐδεμία προσποίησης ἐνυπῆρχεν εἰς τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀπλῶς ἔδειξεν ὅτι ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, ἐνῷ πράγματι διετήρει τὴν δόξαν καὶ δύναμιν του δὲν ἀληθεύει ὅτι ἐφαίνεται ὥς νὰ ἐπιώχευσεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἀλλ' ὅτι παρέμενε πάντοτε πλούσιος διὰ τῆς κατοχῆς τῆς ὑπεριέρας πνευματικῆς φύσεως καθ' ὅλον τὸν χρόνον οὔτε ὅτι ἐφόρσεσεν ἀπλῶς τὸ ἐπένδυμα, τὴν σιολὴν τοῦ ὑπηρέτου. Οὐχί, ἀλλ' ὅτι ἐγένετο πράγματι ἄνθρωπος, — «ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων», — Α. Τιμόθ. β. 5

Θὰ ἴδωμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις, ὅποίαν θὰ ἔλθωμεν νὰ ἐξετάσωμεν εἰδικῶς τὸν ἀπολυτρωτικὸν χαρακτῆρα τοῦ ἔργου Αὐτοῦ, ὅτι παρίστατο ἀπόλυτος ἀνάγκη ὅπως γείνη ἄνθρωπος — οὔτε περισσότερον οὔτε ὀλιγώτερον τοῦ τελείου ἀνθρώπου — διότι ἄνθρωπος ἦτο ὁ ἁμαρτήσας, ἄνθρωπος ὅστις ἔδει ν' ἀπολυτρωθῇ ὁ δὲ θεὸς νόμος ἀπῆτει ἵνα ζωὴ ἀνθρώπου πληρώσῃ τὴν ἀπολυτρωτικὴν τιμὴν διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. «Ἐπειδὴ δι' ἀνθρώπου θάνατος καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν» (Α. Κορθ. ιε'. 21). Ἀλλ' οὐδεὶς ἄς μὴ παρεξηγήσῃ ἡμᾶς ὅτι ταῦτα λέγοντες ἐννοοῦμεν ὅτι ὁ Λυτρωτὴς ἡμῶν ἐγένετο ἄνθρωπος ὁμοιὸς μὲ ἡμᾶς, πλήρης ἐμφύτων ἀτελειῶν καὶ ἐλαττωμάτων. Ὅλως τοῦναντίον τοῦτου, ὁ αὐτὸς Λόγος τοῦ Θεοῦ διακηρύττει ὅτι ἦτο «ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν». — Ἐβρ. ζ. 26, 28, Λουκ. α' 35.

Τὸ κεχωρισμένον αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἶναι ἐν ἐκ τῶν δυσκόλων ζητημάτων διὰ πολλούς. Πῶς ἦν δυνατόν νὰ εἶναι ἄνθρωπος, καὶ ἐνταυτῷ νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένος τοῦ κληρονομικοῦ μολύσματος, τὸ ὁποῖον ἐπηρεάζει ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν. Ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἴδωμεν καὶ ἐννοήσωμεν ἐπακριβῶς πῶς ἦν δυνατόν νὰ γείνη τὸ τοιοῦτον, καὶ τίνι τρόπῳ ἐπετελέσθῃ πράγματι ὑπὸ τὸ θεῖον σχέδιον ἄλλὰ κρίνομεν πρωτίστως ἐπ' ἀνάγκης νὰ ἐντυπώσωμεν βαθέως εἰς τὴν διάνοιαν ἡμῶν τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς ἀτελὲς ἄνθρωπος, εἰς ἄνθρωπος μὲ ἐλαττώματα, ἄνθρωπος, ὅστις διὰ

τοῦ νόμου τῆς κληρονομικότητος ἐγένετο μέτοχος τῆς Ἀδαμιαίας καταστιάσεως, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ ἦν οὕτως ὁμοία πρὸς τὴν ἡμετέραν ζωὴν, δὲν ἠδύνατο νὰ γείνη **Λυτρωτὴς ἡμῶν**. Ὑπῆρχεν ἀφθονία ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ κόσμῳ, χωρὶς ὁ Θεὸς νὰ στείλῃ τὸν Ἐαυτοῦ Υἱὸν ὅπως γείνη εἰς ἐπὶ πλεον τοιοῦτος. Ὑπῆρχον ἄπειροι τοιοῦτοι ἀτελεῖς ἄνθρωποι, οἵτινες ἦσαν πρόθυμοι νὰ καταθέσωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θελήματος τοῦ Πατρὸς, τοῦτο ἀποδεικνύεται πληρέστατα διὰ τῶν ἐν τῷ **κεφ. τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς ἐκτιθεμένων**. ἐν τῷ ὁποίῳ κεφαλαίῳ μαρτυρεῖται σαφῶς ὅτι πλεῖστοι ὅσοι «δὲν, ὑπελόγισαν πολῦτιμον τὴν ζωὴν των εἰς ἑαυτούς», ἐν τῇ πρὸς τὸν Κύριον πιστότητί των Ἄλλ' ὅ,τι ἐχρειάζετο δὲν ἦτο ἀπλῶς **Θυσία ὑπὲρ ἁμαρτιῶν**, ἀλλ' **ἀναμόρτητος Θυσία**, ἣτις ἤθελε πληρώσει οὕτω τὴν ποινὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ. **Καὶ ἐπειδὴ «πάντες ἡμαρτον, καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ», καὶ ἐπειδὴ «δὲν ὑπάρχει δίκαιος οὐδὲ εἰς», ὥς ἐκ τούτου**, ὥς αἱ Γραφαὶ αὐταὶ διακηρύττουσι πάλιν, «οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ δώσῃ εἰς τὸν Θεὸν λύττρον διὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ». (Ρωμ. γ'. 10, 23. Ψαλμ. μθ'. 7). Διότι, λοιπὸν, ὁ Κύριος ἐπέβλεψε καὶ εἶδεν ὅτι οὐδεὶς ὑπῆρχε κατάλληλος διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο ὁ βραχίων [ὁ Υἱὸς] αὐτοῦ ἐνήργησεν εἰς αὐτὸν σωτηρίαν — ὅστις βραχίων καὶ δύναται ἤδη νὰ σώζῃ εἰς τὸ παντελές, ἐντελῶς, πάντας τοὺς προσερχομένους εἰς τὸν Θεὸν δι' αὐτοῦ. — Ψαλμ. πθ', 19. Ἦσα ξγ'. 1. νθ'. 16, Ἑβρ. ζ'. 25.

Ἀκολουθῶντες ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἴδωμεν, εἰ δυνατόν σαφῶς, πῶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀνέλαβε τὸ γένος ἡμῶν καὶ ἐγένετο μέλος αὐτοῦ, μέσῳ Μαρίας τῆς Μητρὸς αὐτοῦ, χωρὶς καθ' οἷονδῆποτε βαθμὸν νὰ γείνη μέτοχος καὶ τῆς πεπτωκυίας αὐτοῦ καταστιάσεως, χωρὶς νὰ κληρονομήσῃ καὶ τὴν φθορὰν τὴν ἐκ τῆς ἁμαρτίας, χωρὶς ἡ ἀρὰ αὐτῆς τοῦ θανάτου νὰ ἔχῃ ἐπ' αὐτοῦ κυριότητα, διότι ἐὰν καθ' οἷονδῆποτε τρόπον ἢ βαθμὸν ἤθελε γείναι μέτοχος τῆς **ζωῆς** τοῦ Ἀδάμ, ἤθελεν εἶσθαι ἐπίσης μέτοχος τῆς ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀδάμ θανατικῆς καταδίκης, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἤθελεν

εἶσθαι ὑποκείμενος εἰς τὴν καταδίκην τοῦ θανάτου· Ἐὰν δὲ καθίστατο οὕτως ἀτελής, καὶ ὑπὸ τὴν κατάκρισιν τοῦ θανάτου, δὲν θὰ εἶχε τότε οὐδόλως δικαιώματα ζωῆς, τὰ ὅποια νὰ παραδώσῃ ὡς ἀπολυτρωτικὴν ἀξίαν διὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἐξαγοράσῃ τὸν προπάτορα Ἀδὰμ καὶ τὸ γένος αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θανατικῆς καταδίκης, τῆς ἐπιβληθείσης ὑπὸ τῆς θείας δικαιοσύνης τὸ ζήτημα τοῦτο προτιθέμεθα νὰ ἐξετάσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον ἡμῶν κεφάλαιον. Ἐλπίζομεν δὲ νὰ ἀποδείξωμεν ἐκεῖ ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ οὐδένα τρόπον ἢ βαθμὸν ἐμιάνθη διὰ τῆς ἁμαρτίας ἢ ἀτελείας μέσῳ τῆς μητρὸς Αὐτοῦ.